

De krekel, het bos en de wereld

© 2025 Jan Bouwstra | uitgeverij Noordboek

Omslagontwerp & boekverzorging:

RAZA – Daphne van Langen

Illustraties:

Angela van der Meulen

Auteursfoto:

Mayera Fotografie

ISBN 978 94 6471 381 7

NUR 300

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van uitgeverij Noordboek, Hellingbaas 1, 8401 JH Gorredijk, Nederland – info@noordboek.nl.

Noordboek is onderdeel van

20 leafdesdichten en in liet fan wanhoop bv

www.noordboek.nl

JAN BOUWSTRA

De krekel, het bos en de wereld

FILOSOFISCHE FABELS

NOORDBOEK

I *Inhoudsopgave*

Voorwoord	7	Zelfkennis van de pad	63
Iets verstandigs	9	Dronken	65
Op reis	11	De smaragdhagedis	67
Instinctief	13	Op zoek naar oesters	69
Het kunstje van de mol	15	Nuttig	71
De potvis	17	Als decor	73
Keuringsdienst	19	Het verlangen van de inktvis	76
De schildpad en de kever	21	De evenwichtskunst van de olifant	78
De oorsprong	23	Een berg om op te staan	80
Geschenkverpakking	25	Wilde anemonen	83
De parel	28	Thuis zijn	85
Full make-over	30	De grijze kwal	87
Het bestaan	32	Niets innerlijks	89
De bijzondere verdiensten		Mindfulness	91
van de das	35	Kamers te huur bij de mol	94
De krekel en de mier	37	Een eigen uitzicht	96
De stekels van de egel	40	De ontmoeting	99
De bidsprinkhaan	42	De brilslang en de salamander	101
Hemellichamen	44	Alles wat belangrijk is	103
Naar de maan	47	De zondvloed en de tijd	105
Standbeelden in de nacht	49	Een dichter ontwaakt	108
Opstand	52	Niemand missen	110
Iets van je leven maken	54	Figuranten	112
Geen slaaf zijn	56	Nu	114
Het feest van de krekel	58	Spiegelbeeld	116
De ziel van het bos	60	De zoektocht van de brilslang	118

Juridisch niet sterk	121	Op elk woord een vlinder	178
De mossel	123	De walrus	180
De struisvogel	125	Ontoerekeningsvatbaar	182
De kikker en de muis	127	De winkel van de specht	184
De Grote Mol	129	Poëzie	186
Naar Mars	131	De oorworm	189
Tegenstrijdige belangen	133	Het kind	191
Van betekenis zijn	136	Gevangen in onszelf	193
Een leegte vullen	138	In dromen wonen	196
In de politiek	140	De eekhoorn en de sprinkhaan	198
De bom	142	Zandhoop vol gedachten	200
Het verhaal van de zandkrab	145	Lief dagboek	202
Naar het einde	147	Wat is waar	204
Op zoek naar dromen	149	Met pensioen	206
Een maatpak voor de tijd	151	De schilderkunst van de kikker	209
Het zwijgen van de neushoorn	154	Het geluk van de dieren	211
Existentiële vragen	156	De depressie van de meikever	213
De dancing van de pauw	158	Een onvrijwillige reis	215
Een bestemming	160	Woorden als ketens	218
Wat liefde is	163	Iets belangrijks	220
De leguaan	165	De haan	223
Ongeneeslijk ziek	167	De schepper	225
Pal staan	169	Tussen de sterren	227
De kikker en de schildpad	171	Tralies	230
Een betere wereld	173		
Een doolhof	175		

Voorwoord

‘**W**aarom ik niets doe?’ zei de smaragdhagedis tegen de krekel, ‘Nou, ik heb ontdekt dat *het werken* een ziekte is van *het denken*. Kijk maar naar de mier, dat is niet gezond.’ Ze keken naar de mier, die hijgend een eikel voor zich uit duwde en hen toeriep: ‘Deze knakker is verkeerd terechtgekomen. Hoort verderop!’

Het schrijven van dit boek was misschien ook een ziekte van het denken, waarbij ik een tijdlang in bezit genomen ben door in mijn hoofd voortwoekerende gedachten.

Hier zijn honderd lichtvoetige fabels uit ontstaan waarvan de betekenis het bezit is van de lezer, in wiens hoofd zij, naar ik hoop, met een glimlach wordt geboren. Als iets dat ons verbindt.

*Jan Bouwstra,
juli 2025*

Iets verstandigs

‘Ik denk dat ik nu iets verstandigs ga zeggen,’ zei het nijlpaard, stil in de verte starend.

De vos riep dat hij moest wachten en haalde iedereen erbij.

De secretarisvogel pakte pen en papier om het op te schrijven, want zo iets was nog nooit gebeurd.

Het nijlpaard kauwde op een grasspriet tot alle dieren er waren. De zon kwam tevoorschijn en de wind ging liggen, en het nijlpaard haalde diep adem, maar... ‘Vergeten.’

De dieren slaakten een zucht van teleurstelling.

‘Het lag op je tong, hè,’ zei de muis.

‘Ging het over taart?’ vroeg de beer hoopvol. ‘Zou mij niets verbazen.’

‘Voelde je het in je buik?’ vroeg de pad. ‘Daar komen bij mij de meest gave ideeën vandaan.’

‘Nee,’ zei het nijlpaard. ‘Het was niet iets gaafs, maar iets verstandigs. En ik voelde het in m’n hoofd, maar er was geen ruimte meer, het is ontsnapt.’

Hij had een heel klein hoofd in verhouding tot de rest, en dat er geen plek meer was voor iets verstandigs leek niet onlogisch.

‘Jammer,’ zei de eekhoorn, ‘maar bijna iets verstandigs is ook al bijzonder voor een nijlpaard, toch?’

Het nijlpaard schudde bedroefd zijn hoofd en wilde alweer weglopen toen de uil aan kwam vliegen.

‘Gevonden!’ riep de uil. ‘Iets verstandigs! Lag gewoon op zijn rug in de zon te niksen. Als dat niet verstandig is, jongens!’

‘Dat moet van mij zijn,’ zei het nijlpaard en hij knipoogde naar de muis, die ervan kleurde, ‘wat is het?’

‘Een motto,’ zei de uil, ‘het is een motto, luister: lekker blijven kwijlen, laat anderen maar dweilen!’

Het nijlpaard glimlachte, hij herinnerde het zich weer. Goh, het allereerste dat hij had gedacht en dan direct al een motto.

Iedereen was sprakeloos en werd daarna onrustig want er was nog niemand aan het dweilen.

Er werd lang over nagepraat.

‘Het is,’ sprak de uil, ‘politiek interessant.’

Want het was een knap motto voor een one-issuepartij, met het nijlpaard als voorman.

Dat maakte twee issues te veel van het goede.

O *Op reis*

De herfst was begonnen en de krekel en de mier stapten voorwaarts naar het zuiden.

De ganzen hadden hen getipt dat daar in de winter bessen groeiden, en zij gingen erop af.

Ze keken naar de bomen en naar de vogels en hoorden het knisperen van de bladeren onder hun voeten.

En al snel was dat voldoende, zij vergaten al het andere. Wie zij waren en waarom.

Nadat ze door bossen en velden en over zeeën hadden gereisd, was de krekel mager en bruin en moe geworden, en hij vroeg: 'Zeg mier, is het nog ver?'

De mier kroop over een dennenappel heen, trok daarna een sprintje door het mos, wilde een tak boven zijn macht optillen en riep: 'Help eens!'

Hij rustte niet totdat de tak was weggesleept en liep voldaan weer verder, met zijn kopje naar voren op zijn magere nek. Er was zoveel te doen.

Totdat de mier ineens opzij keek en vroeg: 'Wat bedoel je, krekel, wat moet nog ver zijn?'

Maar dat was de krekel weer vergeten.

En zo ademden zij de herfst, terwijl zij een route aflegden vanaf wat zij vergeten waren naar wat zij nog niet wisten, over het dode blad dat ritselde en glansde onder hun voeten.

Halverwege de reis stopte de mier, stak zijn voorpoot op, sperde zijn ogen open en zei: 'We moeten vergeten wie wij gisteren waren, krekel. Want vergeten, dat is bestaan!'

De krekel zei: 'Moet ik dan ook vergeten dat jij mijn vriend bent, mier?'

De mier knikte. 'Je moet het ontkennen, krekel. Alles wat jij gisteren nog juist vond, moet je vandaag ontkennen.'

'Goed, mier. Zal ik doen.'

En de mier riep uit: 'Alles van gisteren verloochenen, dat is bestaan!'

De mier had het gevoel dat hij iets belangrijks had gezegd, en de krekel had dat gevoel ook en zwijgend liepen ze verder. Want iets belangrijks moest in stilte wortelen.

En voor zich uit zagen zij geen zon, maar er was licht, dus er moest een zon bestaan. En ze wisten van geen doel, maar ze liepen door, dus er moest een doel bestaan. En wie zij waren, wisten ze niet, maar zij voelden hun hart bonken en dus: zij moesten wel bestaan. Tot ineens de krekel uitriep: 'Ik zie bessen, mier, hele grote, verwacht je niet hier in de winter.'

En ze aten van de bessen tot ze niet meer konden.

Het werd avond, de wolken verdwenen en de wind ging liggen, en de zon zakte weg als een rode schijf achter de horizon, waarna er aan de hemel een vermoeid paars licht verscheen, een altaar om te bidden.

De krekel en de mier kropen tegen elkaar aan en keken naar die wereld om hen heen, die de behoefte voelde om uiterlijk te zijn.

Ze waren blij met alles wat ze zagen en met de warmte van elkaar.

En wie zij waren en waarom?

Zij wisten het niet en vroegen het niet.

I *Instinctief*

De neushoorn stond te drinken in de bedding van de beek. Hij was alleen en mompelde wat voor zich uit, terwijl het water tussen zijn benen door stroomde. Hij ging liggen op zijn buik, om de klei van zijn huid los te weken, en er kwam er een gevoel van opluchting en van rust over de neushoorn heen. En er was tijd om na te denken over hoe hij verder moest met zijn leven.

‘Ha die Neus, lig je hier!’ De olifant kwam aandraven. ‘Kom mee, amigo, dan gaan we samen boompje drukken.’ De neushoorn schrok op, want de olifant haalde hem terug naar de gedachtenloze gezondheid van het gewone bestaan. En hij ging met moeite staan, vanwege gedachten die zijn stemming drukten.

‘Wacht maar even, Neus, dan douche ik je af,’ zei de olifant, die zijn slurf vol met water zoog en begon te spuiten.

‘Ho maar,’ zei de neushoorn, ‘is al goed, Ollie. Er is watertekort op komst. Is al goed.’ Soms was het leven zo onverdraaglijk luidruchtig. De olifant liep heen en weer totdat de neushoorn op de oever was geklommen, en zei: ‘Je had wel even kunnen zeggen dat je naar de beek was, Neus.’

‘O sorry.’

‘Ik was ongerust.’

‘Niet nodig, Ollie.’ De neushoorn keek peinzend naar de olifant, die als een slaaf van het ogenblik stond te ijsberen om de wereld in te trekken, en hij bedacht dat het misschien goed was om zijn punt te

maken. En de neushoorn zei: 'Weet je, Ollie, zijn zoals jij... dat lukt mij niet.'

'Hoezo?'

'Het gaat niet meer.'

De olifant keek de neushoorn vragend aan.

'Dat instinctieve van jou, het is weg bij mij.' De olifant knikte, en zag een pol gras voor zijn voeten en rukte deze af. De neushoorn zei:

'Het lukt bij mij niet langer. Zo diepgeworteld in de wereld als jij je leven leeft, Ollie...'

De olifant knikte blij. 'Goed hè!' En hij sloeg met zijn staart twee vliegen dood in één enkele klap.

De olifant kon alleen maar denken met zijn gevoel en met niets anders, en de neushoorn filosofeerde: 'Ik zie met jou een groot systeem van onbewustheden voor mij staan, Ollie, als onderdeel van het landschap om mij heen.'

'Hard voor moeten werken hoor,' zei de olifant glunderend. De neushoorn voelde dat het gesprek zinloos was en sloot zijn ogen. Want zoals het hart van zijn vriend bleef kloppen zonder opdracht, zo was er ook bij de gedachten van de olifant geen opdrachtgever te bekenen. De neushoorn gaf het praten op en ze gingen weer samen op pad naar het zuiden, waarbij de billen van de olifant swingden bij elke stap. De neushoorn volgde stijfjes.

Want je bewust zijn van het leven... maakte het bijna ondraaglijk.

